

Mira Kolar i Podravina, Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu 80. obljetnice prof. dr. sc. Mire Kolar – Dimitrijević, Samobor: Meridijani - Koprivnica: Povijesno društvo - Zagreb: Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju, 2013.

JOSIPA SOKAČ BOGDANOVIĆ

Koruška 51

HR – 48 260 Križevci

josipa.sokac@kc.ht.hr

Mira Kolar – Dimitrijević jedna je od najplodnijih i najsvestranijih suvremenih hrvatskih povjesničara. Objavila je, u domaćoj i stranoj periodici, oko 660 znanstvenih i stručnih radova, te dvadesetak knjiga. U tom golemom znanstvenom opusu 80-ak radova obrađuje temu Podravine. Ta činjenica bila je dovoljna da Povijesno društvo Koprivnica i Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju organizira znanstveni skup posvećen Miri Kolar – Dimitrijević i Podravini. Skup je održan u Koprivnici 14. lipnja 2013. godine. Na skupu je sudjelovalo trinaest znanstvenika koji su predstavili zbornik *Mira Kolar i Podravina*, a koji je ujedno i rođendanski dar sudionika skupa Miri Kolar – Dimitrijević.

Zbornik radova *Mira Kolar i Podravina* uredili su dr. sc. Hrvoje Petrić i dr. sc. Dragutin Feletar. Zbornik je izdan 2013. godine kao 62. knjiga u seriji *Bibliotheca Historia Croatica* na 175 stranica, a obogaćen je brojnim fotografijama i prilozima.

Prvi članak zbornika pod naslovom *Presjek kroz život i rad Mire Kolar - Dimitrijević* Hrvoja Pertića, biografija je Mire Kolar – Dimitrijević. Nakon kraćeg uvoda autor govori o životu, obitelji i školovanju Mire Kolar u Podravini, studiranju u Zagrebu i potrazi za poslom u struci. Autor navodi da je prof. Kolar – Dimitrijević nakon završenog studija radila u Državnom arhivu u Zagrebu, Arhivu Instituta za historiju radničkog pokreta da bi od 1966. godine bila zaposlena kao znanstvena djelatnica Instituta za historiju radničkog pokreta. Doktorirala je 1978. godine s radom *Položaj radništva sjeverne Hrvatske od 1918. do 1941. godine*. U tri završna poglavlja opisuje se dvadesetogodišnji sveučilišni rad prof. Mire Kolar – Dimitrijević na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu i na studiju povijesti Hrvatskih studija.

Ivica Šute u članku *Srednja Europa u radovima Mire Kolar – Dimitrijević* donosi razmišljanja kako se hrvatska povijest ne može objasniti bez šireg regionalnog konteksta. Nadalje, autor zaključuje da je prof. Kolar – Dimitrijević gotovo u svim svojim radovima postupala na taj način te nije propuštala teme koje je istraživala uključiti u šire vremenske i prostorne okvire. Historiografsko istraživanje Podravine u radovima Mire Kolar – Dimitrijević bilo je uključeno u dravski kompleks i panonski prostor odnosno uvijek vezan i uspoređivan sa srednjoeuropskim prilikama i prostorom.

Idući članak zbornika govori o radu profesorice na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Naslov članka je *Mira Kolar – profesorica Filozofskog fakulteta u Zagrebu 1988.-2003.*, a autor je Damir Agičić. U članku je opisan postupak i način na koji je dr. Mira Kolar izabrana za redovnu profesoricu Ekonomske povijesti novog vijeka. Opisan je profesoričin nastavni rad sa studentima i poslijediplomcima te je dan prikaz ocjena njenog odgojno-obrazovnog rada. U izvještajima je istaknuta njena *veoma plodna i opsežna* nastavna djelatnost te mentorski rad, osobito na poslijediplomskom studiju, kao i dobro poznavanje izvorne povijesne građe i literature te primjena suvremenih metoda istraživanja. Na kraju članka prilog je s naslovom predmeta odnosno kolegija koje je prof. Kolar – Dimitrijević predavala na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta, a iz kojeg je vidljivo da je najviše predavala Ekonomsku tj. Gospodarsku povijest kao i Svjetsku povijest od 1870.-1970., odnosno Svjetsku povijest 20. st.

Prinosi Mire Kolar gospodarskoj povijesti Podravine naslov je članka Dragutina i Petra Feletara. Autori u članku navode da je o gospodarstvu Podravine Mira Kolar objavila 37 znanstvenih članaka. Članci

vremenski obuhvaćaju razdoblje prijelaza iz 19. u 20. stoljeće, a najviše članaka vezan je za prvu polovinu 20. st. Teme koje je autorica obradila vezane su za koprivničku industriju, mlinarstvo, bilogorske rudnike, svilarstvo i agrar, ali je analizirala i socijalne teme (radništvo), te dala opći pregled razvoja gospodarstva i pojedinih njegovih grana. Na kraju članka autori navode bibliografiju gospodarskih tema vezanih za područje Podravine.

Zlata Živaković – Kerže analizirala je doprinos prof. dr. sc. Mire Kolar – Dimitrijević vezan za osvjetljavanje (ne)poznatih Nijemaca i Austrijanaca koji su u Hrvatskoj ostavili dubok trag u pojedinim segmentima života i djelovanja. Naslov članka je *Doprinos prof. dr. sc. Mire Kolar u istraživanjima značenje Nijemaca i Austrijanaca u Hrvatskoj (Osvrt na Podravinu)*. Radovi koje je autorica analizirala nastali su kao plod neprekinutog dvadesetogodišnjeg izlaganja prof. Kolar – Dimitrijević na znanstvenom skupu Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu.

Mario Kolar u članku *Doprinos Mire Kolar – Dimitrijević proučavanju povijesti podravske književnosti* navodi kako je pišući biografije o Mari Matočec, Ferdu Rusanu i Mihovilu Pavleku Miškini (te u nekim manjim radovima o podravskim autorima) Mira Kolar – Dimitrijević dala doprinos i proučavanju podravske književnosti. Iako autorica u radovima prvenstveno proučava biografiju i društveno-politički kontekst spomenutih podravskih autora, daje i osvrt na njihovo književno stvaralaštvo. To bi mnogim autorima, zaključuje Mario Kolar, moglo poslužiti kao idealno polazište za književnoanalitičke i književnopovijesne studije.

Podravina u radovima Mire Kolar o oblasnoj samoupravi naslov je članka Suzane Leček. Autorica govori o velikom doprinosu Mire Kolar jer je prva u svojim radovima o oblasnoj samoupravi istražila problem dokidanja hrvatske tradicionalne samouprave i stvaranja centralizirane države čije posljedice osjećamo do danas. Analizirajući taj fenomen, ukazala je i na poseban položaj Podravine u oblastima, utjecaj koji su neki poznati Podravci imali na rad oblasti, te na mjere kojima je njihova uprava pokušala unaprijediti život u podravskim krajevima (Koprivnica, Ludbreg, Križevci, Đurđevac).

Vijoleta Herman Kaurić bavila se *Radovima prof. Mire Kolar o Prvom svjetskom ratu u Podravini i šire*.

U članku su prikazani najvažniji znanstveni dosezi brojnih radova Mire Kolar vezanih za područje Podravine i vrijeme Prvoga svjetskog rata. Autorica je pronašla i analizirala čak 16 članaka te zaključila kako toliki broj radova Mire Kolar svrstava u sam vrh hrvatske historiografije tog zanemarenog ratnog razdoblja.

Rad u zborniku *Socijalne teme Podravine i Prigorja u djelima prof. Mire Kolar Dimitrijević* autorstvo je Tomislava Bogdanovića. Autor je analizirao i sistematizirao radove, članke i knjige Mire Kolar Dimitrijević vezane za socijalnu povijest Podravine i Prigorja. U prvome dijelu dao je prikaz tema koje je autorica obradila, a u daljnjem tekstu radove je pokušao sistematizirati i grupirati po razdobljima u kojima su nastali. Analizu je vršio na kriteriju tematike, prostora i vremena koje profesoričini radovi obrađuju. U posljednjem dijelu dan je kratak prikaz četiri monografije u kojima je Mira Kolar Dimitrijević obradila socijalnu problematiku Podravine i Prigorja.

Ivan Peklić prikazao je radove na temu *Križevci i križevački kraj u djelima Mire Kolar -Dimitrijević*. Analizom nastoji utvrditi u kojoj je mjeri Mira Kolar – Dimitrijević obrađivala povijest Križevaca. Također, zanimale su ga teme koje je autorica najviše obrađivala, a da su vezane za povijest Križevaca i okolice te koliki je doprinos u povijesnim istraživanjima njenih radova u odnosu na prijašnje istraživače.

Nikola Cik pokušao je na jednom mjestu objediniti i prikazati podatke o obitelji prof. Mire Kolar, a koje je ona sama ponudila u svojim radovima i nadopuniti ih podacima koji se nalaze upisani u crkvenim matičnim knjigama. Naslov je članka *Preci i rođaci prof. Mire Kolar – Dimitrijević u Podravini*. Autor je izradio i rodoslovno stablo obitelji Kolar iz kojeg se vidi da je obitelj prof. Mire Kolar bila rodbinski povezana s nekoliko značajnih ličnosti poput dr. Đure Basaričeka i prof. Viktora Pogačnika što daje posebnu zanimljivost i važnost njezinom rodoslovlju.

Zbornik završava *Bibliografijom Mire Kolar – Dimitrijević od 1960. do 2013. godine* koju je uredio Hrvoje Petrić. Bibliografske jedinice su poredane kronološki po godinama objavljivanja, a obuhvaćaju oko 660 znanstvenih i stručnih radova, te dvadesetak knjiga. Bibliografija završava popisom neobjavljenih rukopisa, izborom enciklopedijskih tekstova i napisima o dr. Miri Kolar – Dimitrijević i njenim radovima.